

Ústav
podnikové
strategie

Vstup do RÉTORIKY

Štěpánka Jenešová

Základní pravidlo komunikace

Jsme odpovědní za to, **co** a **jak** říkáme.

Naše výroky nesmí ponižovat či
pokořovat druhého.

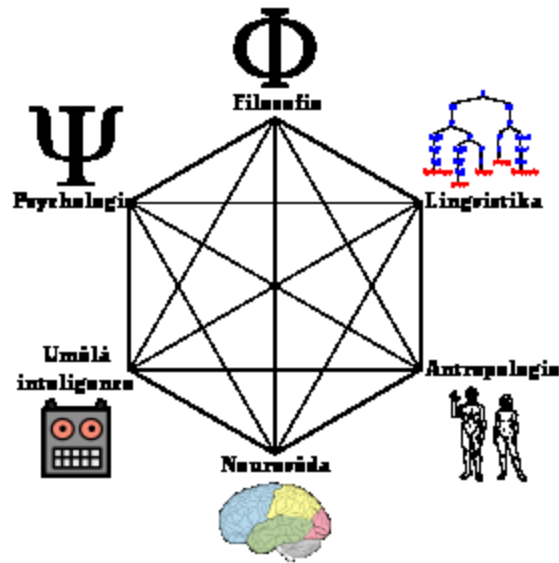

*„Hozený kámen a vyřčené slovo nikdy
nevrátíš..“*

Ústav
podnikové
strategie

Poučení z dějin

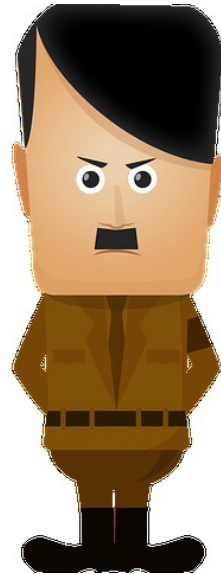
Hitler
Athéňané
Sokratés
Sofisté
...čeští rétorici

Ústav
podnikové
strategie

Hitler

Nejděme hned do Starého Řecka, ale
zůstaneme v minulém století.

Jak řečnil A. Hitler?

Je demagog dobrý rétor?

- Adolf Hitler otevřeně uznává sílu mluveného slova.
- Uvažoval o psychologii mas : „... v masovém shromáždění je myšlení vypnuto. A protože já právě tento dav potřebuji, protože mi zaručuje největší stupeň účinnosti mé řeči, nechávám všechny organizovat v právě taková shromáždění, kde se stávají masou ať chtějí či ne.“
- Jeho projevy (vybíralo se vstupné!) fascinoval, hypnotizoval, začal tichým chraptivým hlasem, do napjatého ticha zařval...
- Mobilizoval v masách lidí nejnižší pudy
- P.S. Slova v rukou demagoga se stávají vražednými nástroji

Ústav
podnikové
strategie

Athéňané

„Tvá řeč byla tak dlouhá, že jsme už zapomněli začátek, a to nám brání pochopit konec“

Sokratés
Platón
Cicero

Sokratés : metoda systematického vedení rozhovoru
- rétor je povinen bojovat za pravdu

Platón : rétorika = *vodění duší*

Ve svých dialozích se Platón tváří jako pouhý tlumočnick myšlenek Sokratových

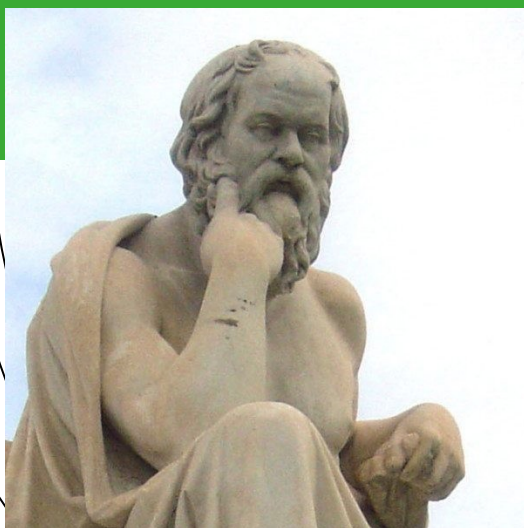
Cicero : ze spisů o rétorice - - - „*Povinností rétorika necht' je zodpovědně (správně) přesvědčovat*“

- 3 cíle :
1. dokázat pravdu
 2. získat sympatie
 3. pohnout k jednání

Ústav
podnikové
strategie

Sokratovy výroky

- Athény jsou jako ospalý kůň, a já jsem komár, který ho chce probudit a vrátit do života.
- Existuje jen jedno dobro, a to je vědění. Existuje jen jedno zlo, a to je nevědomost.
- Jenom se ožeň, beze všeho. Dostaneš-li dobrou ženu, budeš výjimkou, dostaneš-li zlou, zůstaneš filozofem.
- Kdo chce pohnout světem, ať hne nejdřív sám sebou.
- Milá dcero, když běžíš křovím, tak nevíš, který to byl trn.
(Tento výrok vyřkl k ženě, která tvrdila, že je otcem jejího dítěte.)
- Na světě je tolik věcí, které nepotřebuji!
(Tento výrok Sókratés vyřkl na tržišti, kde byl pestrý výběr zboží.)
- Nejvyšším úkolem není teoretické poznání, nýbrž praktické umění žít.
- Není pravda, že každý se bojí smrti, neboť nikdo neví, zda není naopak pro člověka nejvyšším požehnáním.
- Opravdová moudrost je v poznání vlastní nevědomosti.
- Radost musíme čerpat ne z jiných, ale ze sebe.
- Špatní lidé žijí, aby jedli a pili, dobří lidé jedí a pijí proto, aby žili.
- Ten, kdo ví, co je správné, také správně činí.
- Život nepodrobený zkoumání nemá cenu žít.
- Poznání je neskonale cennější než všechny požitky světa.

Ústav
podnikové
strategie

Sofisté

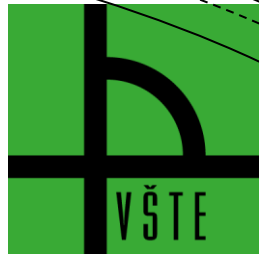

učitelé moudrosti

Cestovali z města do města a dávali kurzy rétoriky.

P.S. Později však byli zatracovaní.

(Byli totiž ochotni vést spory o cokoliv, bez ohledu na realitu, pravdu, zásady)

Ústav
podnikové
strategie

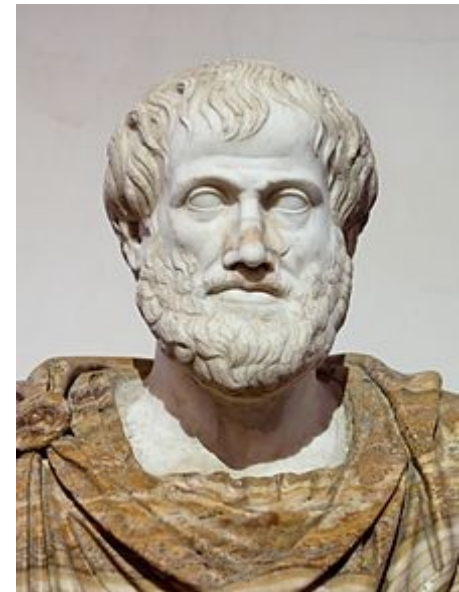

Ústav
podnikové
strategie

Aristoteles

„Člověk je tvor společenský“, bytost, jejíž hlavní znaky – především **řeč** – vytváří společnost. Přemýšlel **o osobnosti řečníka**

- **Ethos** : mravní zásady, pravdivé ideje, věrohodnost (má zodpovědnost)
- **Pathos** : schopnost působit na city lidí, nebýt nudný, umět se nadchnout (vnitřní angažovanost řečníka)
- **Logos** : rozum, moudrost, schopnost logicky a systematicky vést posluchače

Čeští rétorici

- Mistr Jan Hus 1415
- Jan Ámos Komenský 1650
- František Palacký 1827
- Jan Werich 20.století
- Karel Čapek
- Tomáš Baťa

Ústav
podnikové
strategie

Ústav
podnikové
strategie

- **Jan Hus :**
„...žádám naučení;
psal-li sem co zle,
chci býti naučen,“

r. 1415

Jan Ámos Komenský :“odevzdávám tobě také a synum tvým snažnost v pulerování, vyčišťování a vzdělávání milého našeho a milostného otcovského jazyka: v čemž synů mých bedlivost známá byla časů předešlých, když od rozumnějších říkáváno, že češtiny lepší není jako mezi bratřími a v knihách jejich.“

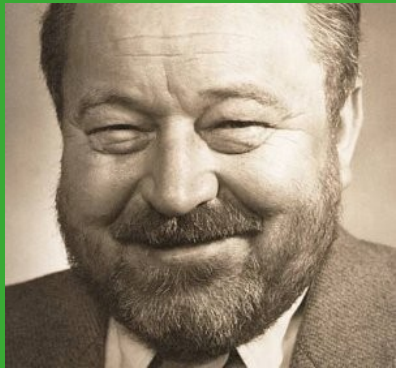
1650

Ústav
podnikové
strategie

FRANTIŠEK PALACKÝ

- Národní jazyk jest nejdůležitější a nejdrahocennější věc, kterou minulost Čech zanechala svému potomstvu. Jím Čechové kdysi vyvinuli se ve zvláštní národ a zjednali si vlastní dějiny, které v análech světových budou zaujímati napořád skvělejší místo, než národ i země zdály se býti povolány zaujímati dle počtu a moci své.

JAN WERICH

- Hovory s J.W. jsou jako vyznání a chvála češtiny.

„Když už člověk jednou je, tak má koukat aby byl. A když kouká, aby byl, a je, tak má být to, co je, a nemá být to, co není, jak tomu v mnoha případech je.“

„Paměť je výsadou blbých. Chytrý nemá čas si pamatovat, chytrý musí vymýšlet.“

**Ústav
podnikové
strategie**

KAREL ČAPEK

..“humor je možný jenom mezi rovnými. Jeho předpokladem je lidská solidarita.

Je v podstatě seberozdáváním, v důvěře že ten druhý to přijme...”

→ v nebezpečí je řeč živá, řeč lidí mezi sebou.....

→ školské vzdělání vede spíše k frázovitosti a k chátrání jazyka. Ale i ve veřejném životě, v politice, literatuře potřebujeme vést boj proti frázi.... Pozitivní lingvistika by se musila stát tak trochu politikou, kritikou národního života....

TOMÁŠ BAŤA A JEHO PROJEVY

„Jak rozeznáváme velké lidi od malých?

Malý muž myslí při své práci jen na sebe. Pracuje pouze tolik, aby si mohl opatřit potraviny do svého žaludku.

Muž, který myslí na svou rodinu, jest mužem prostřední velikosti:

Veliký muž je ten, který pracuje tolik, aby jeho práce přinesla prospěch i jiným, svému okolí, popřípadě celému státu.“

Ústav
podnikové
strategie

RÉTORIKA v současnosti

„*slova jsou i zbraně*“

Ústav
podnikové
strategie

Slovenská prezidentka Zuzana Čaputová řekla na veřejnosti v říjnu 2022:

„....slova jsou i zbraně....“

Sociologové upozorňují, že i kultivovaná demagogie zůstává hrou s ohněm v prostředí, kde doutná nenávist, příčinnivě přiživovaná extremisty a xenofoby všeho druhu.

Zloba a nenávist

netolerance

předsudky

upírání základních lidských práv

Je to etické?

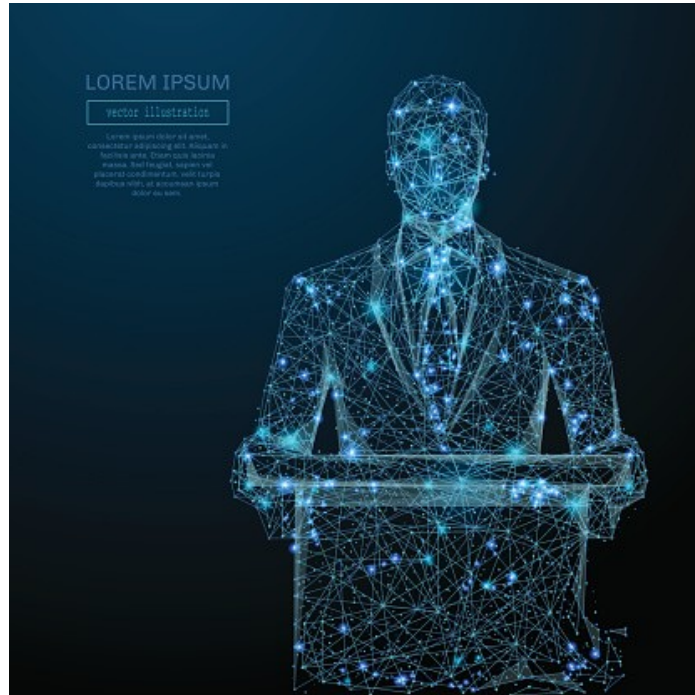
Ústav
podnikové
strategie

Jaká je v současnosti naše řeč ?
Kam se vyvinula?

Ústav
podnikové
strategie

Vaše názory

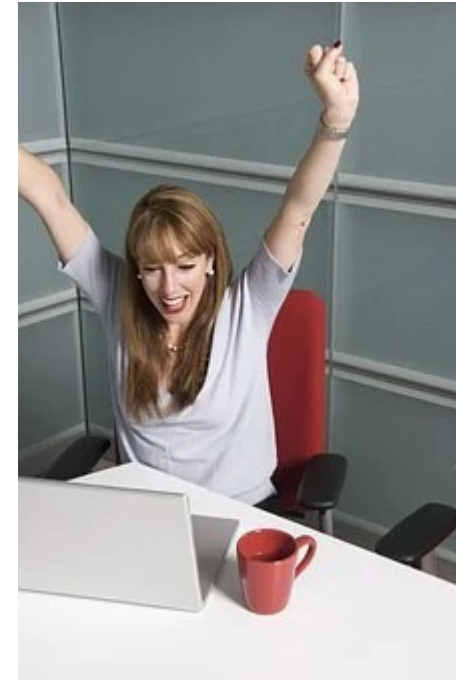
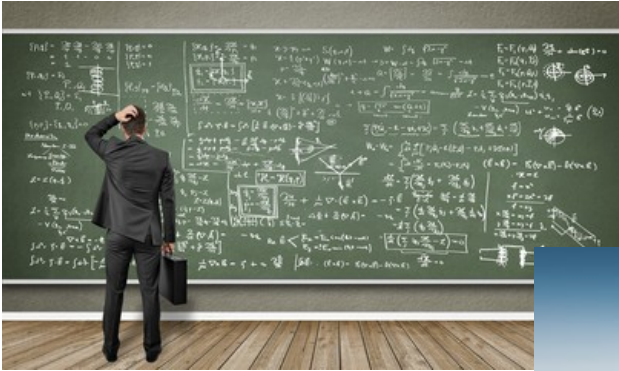
Ústav
podnikové
strategie

Jsme svědky stálého a dynamického vývoje moderních komunikačních prostředků.

Jsme si vědomi toho, že sílu našich smyslů i v tomto směru rozšiřuje den ode dne více nová technika.

Přitom ale nesouhlasíme s názorem, že tato technika vytěsňuje živou řeč.

Naši vysokoškoláci museli dříve absolvovat 40 až 50 náročných ústních zkoušek, tedy **rétorických vystoupení**, kdy šlo nejen o prosté sdělení vědomostí, ale i o boj, přesvědčovací proces za dosažení co nejlepší známky.

Studenti

- Dnes je zkouška často mlčenlivým výkonem před obrazovkou počítače, vyplněním testu . Ale POZOR!!
- Po absolvování školy se od absolventa žádá, aby vedl obchodní jednání, nabízel zboží, služby, vedl týmy, vedl poradu, organizovat třeba vlastní firmu, přijímal zahraniční hosty atd.

„Počítač je neocenitelným pomocníkem moderního odborníka – mluvit ovšem nikoho nenaučí..“

**Ústav
podnikové
strategie**

A co tento zralý muž? Umí komunikovat? Zvládá i moderní technologie?

**Ústav
podnikové
strategie**

Ústav
podnikové
strategie

„Žádný člověk není tak dobrý, aby nemohl být ještě o něco lepší.“